

Bollettino n. 1049

Continua il violento attacco nemico in Tunisia

La strenua lotta dei reparti sui
caposaldi — 8 velivoli abbattuti

Il Quartier Generale delle Forze Armate co-

munica:
L'attacco nemico, appoggiato da poderose formazioni aeree, è continuato violento lungo tutto il fronte tunisino e specialmente nel settore meridionale; in conformità degli ordini le truppe dell'Asse ripiegano su nuove posizioni di schieramento.

Reparti italiani e germanici, benché isolati e sorpassati dalle colonne nemiche, hanno lottato strenuamente sui caposaldi loro affidati infliggendo gravi perdite all'avversario.

Nei combattimenti aerei della giornata quattro apparecchi sono stati abbattuti dalla nostra caccia, due da quella germanica altri due velivoli nemici venivano distrutti dalle artiglierie della difesa.

Vojno poročilo št. 1049

Hud sovražnikov napad v Tuniziji se nadaljuje

Trda borba oddelkov na utrjenih
postojankah; 8 letal sestreljenih

Italijansko uradno vojno poročilo št. 1049 pravi: Nasprotnikov napad, ki so ga podpirale močne letalske skupine, se je silovito nadaljeval na vsem tunizijskem bojišču, posebno pa na južnem predelu. Osnovi oddelki se po zapovedi umikajo na nove bojeve postojanke.

Četudi so nasprotnikove vrste odrezale in prešle italijanske in nemške oddelke, so se ti vendar zilavo borili na zaupanih jim postojankah, zadajajoč nasprotniku hude izgube.

V letalskih bojih tega dne so naši lovci sestrelili štiri stroje, dva nemški lovci, še druga dva pa je uničilo obrambno topništvo.

Odlikovanja zaslužnim civilistom, vojakom in državnim uslužbencem

Rim, 10. aprila. s. »Uradni liste objavlja seznam odlikovanj, ki jih je Kralj in Cesar podelil civilistom na predlog Duceja v plačilo za pogumna in človekoljubna dela.

Zlato spominsko kolajno je dobil Vezio Orzi, kr. prefekt, 26. maja 1942-XX v Ervenico (Zader). Kot prefekt najstrieše fašistične vere je takrat, ko so se v novih pokrajinah začela razbojniška in uporniška dejanja, odhajal skoraj vsak dan v najnevarnejše kraje, da bi vodil in pospeševal delo policije v tesnem sodelovanju z oboroženimi silami. Zašel je v ogenj v nekem spopadu, kjer je padel en upornik, trije drugi pa so bili prijeti. Na povratku v Zader pa je padel v zasedo in se je z nekaj zvestimi možmi pogumno držal, nato pa je večkrat zadet zgrabil življenje. Tako je junško končal življenje, ki je bilo posvečeno službi za veličino domovine.

Srebrno kolajno so dobili: De Micheli Emilio, četovodja, 1. aprila 1942-XX v Novem mestu (Ljubljana). Videl je vojaka, ki se je ponesrečil s čolnom na reki Krki, kjer je prišel v vrtnice, padel v vodo in se oklenil nekega pomola. Z nekim tovarišem mu je šel na pomoč. Ko se je preuknil tudi njegov čoln, je vseeno prijel ponesrečenca, ki se je skušal z zadnjimi silami obdržati na površini. A moči so mu pošle in ko je videl, da mu je ponesrečenca voda odnesla, je tudi sam utonil, ne da bi bil mogel tovarišu pomagati.

Vassallo Andrea, vojak 307. bataljona »T. M.«, 1. aprila 1942-XX v Novem mestu (Ljubljana). Ko je videl vojaka, ki se je ponesrečil s čolnom na reki Krki, ko je padel v silovito deret tok in se zagrabil za nek pomol, mu je šel s tovarišem na pomoč. Ko se je preobrnil tudi njegov čoln, je zaman poskušal rešiti nesrečnika, pač pa je s skrajnim naporom rešil drugega tovariša, ki so mu pošle moči in se je začel potapljati.

Arto Franco, uradnik v Ervenico (Zader), je 26. maja 1942-XX v spremstvu prefekta pokrajine pokazal visok občutek za dolžnost ter večkrat došel v kraje, ki so jih ogražali zločinci in uporniki. Pri nekem povratku v Zader je bil s tovariši presenečen v neki zasedi, se junaško branil in bil hudo ranjen.

Spominsko srebrno kolajno: Bardelloni Pietro, brigadir javne varnosti, ki je padel dne 26. maja 1942-XX v Ervenico (Zader). Kot prefektov voznik je pri raznih ogledih krajev, ki so jih ogražali zločinci in uporniki, dal dokaz o visokem čutu za dolžnost in o preziranju nevarnosti. Pri nekem povratku z nadzorstvenega potovanja je prefektovo vozilo prišlo v zasedo in voznik se je pridružil maloštevilnim junaškim tovarišem. Toda po kratkem, trdem boju je bil smrtno zadet.

Zorič Zdenka, šivilja, 21. junija 1942-XX v Oltre (Zara). Vrgla se je oblečena v morje in šla na pomoč nekemu vojaku, ki se je kopal, pa se je v valovih začel potapljati ter je, čeprav je bila oblečena, priplavala do njega in ga z velikim trudom in v očitni nevarnosti privedla na varno.

Bronasta Kolajna: La Barbera Josip, 1. aprila 1942-XX v Novem mestu (Ljubljana). Ko je videl nekega vojaka, ki se je ponesrečil s čolnom na reki Krki, skočil v vodo in prišel v vrtnice ter se zagrabil za nek pomol, je vzel vrv in mu je plaval na pomoč. Ko se je bližal potapljajočemu, je začel v vrtnice in so mu pošle moči, tako da je moral opustiti svoje plemenito delo ter je s težavo priplaval nazaj na breg.

Italijanska voščila za drugo obletnico hrvaške neodvisnosti

Pozdravne brzojavke Vlada, kneza Aimona in Duceja Paveliču — Poglavnikove izjave o sodelovanju med Hrvaško in Italijo

Zagreb, 10. aprila. s. Ustaška Hrvatska slavi danes drugo obletnico obstanka kot neodvisna in svobodna država. Proslave, ki so jih oblasti organizirale za to priliko, bodo večinoma le velika ljudska zborovanja, na katerih bodo uradni govorniki podali pregled glavnih dogodkov, ki so se odigrali ti dve leti.

Ob tej priliki je dal Poglavnik zastopniku agencije Stefani nekaj izjav za italijanski tisk in poudaril zlasti to:

Trenutno je Hrvatska z vsemi silami vprežena v boj proti boljševikom in tako daje svoj delež k skupni zmagi ob strani velikih zaveznikov. Boj proti sovražnim elementom, žalostni dediščini preteklosti, katero London in Moskva izrabljata za svoje namene, se nadaljuje z uspehom zaradi sodelovanja z italijanskimi vojaškimi silami, katerim se je prav te dni posrečilo uničiti komunistične tolpe v južnih delih Hrvatske.

Glede odnosov s Hrvatsko je Poglavnik dobesedno izjavil:

Odnosaji z Italijo, ki je nudila vso podporo pri ustanavljanju Neodvisne Hrvatske Države, ter vzi tesnega sodelovanja na političnem in vojaškem področju, potrjene z rimsko pogodbo l. 1941,

se bodo vedno bolj ojačevale, kajti to ni le v skladu z željami hrvatskega naroda, temveč v njegovo korist.

Nato je Poglavnik omenil nekaj najnujnejših vprašanj iz notranje politike in rekel:

»Trdno smo odločeni z vsemi sredstvi pomiriti državo, bodisi z zagotovitvijo in spoštovanjem verske svobode, bodisi s pomnožitvijo ukrepov glede socialnega skrbstva za večji blagor hrvatskega naroda, z izločitvijo zastarelih in nevarnih verskih nasprotstev, z vzpodbudanjem k delu in s socialnimi prenosovami. Treba bo pospešiti utrjevanje države in njeno prilagajanje bodoči evropski organizaciji.«

Rim, 10. aprila. s. Za drugo obletnico razglasitve hrvaške države neodvisnosti so Kralj in Cesar, knez Aimone Savoia-Aosta in Duce takole brzojavili Poglavniku:

»Ob drugi obletnici obnove Neodvisne Hrvatske Države sprejmite, Poglavnik, topla voščila za napredek hrvaškega ljudstva in za vaš osebni blagor. Viktor Emanuel.«

»Na dan druge obletnice, kar je bila razglasena hrvaška neodvisnost izvolite, Poglavnik, biti pri narodu tolmač mojih ljubečih čustev in mojih

toplih voščil za njegovo srečno bodočnost. Vam ta vaši vladi izrekam osebna čustva živega prijateljsva. Aimone Savoia-Aosta.«

»Ko hrvaški narod praznuje drugo obletnico svoje neodvisnosti, Vam želim, Poglavnik, poslati ponovne izraze tovariških simpatij, s katerimi italijansko ljudstvo spremlja delo za narodno obnovo mlade hrvaške prijateljske in zavezniške države. Vaš narod, vaša vlada in vi osebno sprejmite kar najbolj odkritosrčna moja voščila in voščila fašistovske vlade. Mussolini.«

Odmevi podpisa kulturnega sporazuma med Romunijo in Italijo

Bukarešta, 10. aprila. s. Vsi listi objavljajo pod velikimi naslovi in podnaslovi potek podpisa kulturnega sporazuma med Italijo in Romunijo. Posebej poudarjajo zatrdilo ministra za ljudsko omiko, da sklenjena pogodba v celoti ustreza čustvom romunskega naroda. Objavljajo v celoti govor podpredsednika vlade Mihaela Antonesea pred zastopstvi, Romunije in Italije, ki sta se pogajala za sklenitev pogodbe. Posebej poudarjajo stavke, s katerimi je Mihael Antonescu izrekel svoje zadovoljstvo in zadovoljstvo romunske vlade nad podpisom pogodbe, poudarjajoč, da pomeni pogodba nov priporoček za utrditev skupne duhovnosti obeh narodov.

Seznam italijanskih izgub v mesecu marcu

Rim, 10. aprila. s. Italijansko vrhovno poveljstvo objavlja: Izgube v mesecu marcu ter izgube, ki niso omenjene v prejšnjih seznamih, in za katere so do 31. marca dosepele določene listine in osebni popisi, znašajo:

V vojski in milici:
Severna Afrika: padlih 512, ranjenih 548, pogrešanih 2080;

Rusija: padlih 375 (še ne objavljena imena preteklega meseca, ki pa so že zajeta v številu 3125, navedenem v 16. seznamu);

Balkan in druga zasedena ozemlja: padlih 490, ranjenih 1109, pogrešanih 1892;

domače ozemlje: padlih 101, ranjenih 78.

V mornarici: padlih 158, ranjenih 197, pogrešanih 547.

Letalstvo: padlih 60, ranjenih 71, pogrešanih 99.

Trgovska mornarica: padlih 53, ranjenih 42.

Seznami padlih so objavljeni v posebnem dodatku današnje izredne izdaje lista »Oborožene sile«.

Švedski časnikarji na obisku nemških utrdb

Stockholm, 10. aprila. s. Švedski časnikarji so na povabilo nemških vojaških oblasti te dni obiskali nemške utrde po zasedenem ozemlju na zahodu. Začeli so na skrajnem koncu Norveške ter šli vse do Biskajskega zaliva. Časnikarji poudarjajo, kako močne so te utrde, ki bodo dejansko onemogočile kak zavezniški vdor. Nemci so oskrbeli prav za vse, piše zastopnik lista »Allehandat«. Ze zgolj poskus bi zavezniki veljal ogromnih izgub, ne da bi jim rodil kaj sadu. Nazadnje ti vojni dopisniki poudarjajo veličasten duh, ki preveva nemške čete, ki so postavljene za stražo ob tem obrambnem okopu.

Vesti 10. aprila

Angleški divjaški napadi na Holandijo so od dne 29. marca do 4. aprila povzročili smrt 375 civilnih oseb. V istem času je bilo ranjenih šest nemških vojakov, nobeden pa ubit.

Romunska vlada je imenovala generala Dragalina za vojaškega guvernerja Bukovine in generala Strabala za guvernerja Besarabije.

Ameriške zaloge petroleja so izčrpane, ker je letošnja produkcija petroleja dosegla komaj 50% vse vojske in civilne porabe. Zaradi tega so odgovorni krogi zelo v skrbeh.

V Sierri Alcuibierri pri Saragossi so odkrili epomenik padlim španskim falangistom, ki so na tem mestu branili važne postojanke v državljanski vojni.

V Valencijsko pokrajino v Španiji je priletelo iz Severne Afrike ogromno divjih rac, ki so povzročile veliko škodo na rižnih poljih ter jih nekaj popolnoma uničili.

Turško trgovsko ministrstvo v Ankari je izročilo italijanski družbi »Federazione Nazionale degli Industriali della Pesca« dovoljenje za izvoz rib v vrednosti 1,5 milijona turških funtov v zameno za dobavo raznega italijanskega blaga. Nemška družba za likvidacijo premoženja Nemcev, preseljenih iz tujine, je izdala letno poročilo za lansko leto, iz katerega je razvidno, da se je lani skupno število Nemcev, ki so se preselili v domovino, dvignilo od 751.000 na 806.000. Od vseh teh priseljenecv jih je 272.000 imelo težko premoženje.

Izjave avstralskih državnikov o pomenu bojišča na Tihem morju

Lorenzo Marques, 10. aprila. s. Iz Camberre javljajo, da je avstralski ministrski predsednik Curtin ob prvi obletnici padca Bataama na Filipinih izjavil, da ga ta obletnica spominja, da je Tihomorje postalo bojišče, kjer je bilo izgubljenih mnogo lepih priložnosti. »Upamo,« je dejal »da to morje ne bo postalo bojišče, ker bi vojno izgubili. Na Tihem morju bomo vojno ali dobili ali izgubili. Zavezniški narodi niso bili kos položaju niti na Filipinih, niti v Singaporeju, niti v Rabaulu.

Japonci so bili v dnevih svojega napredovanja mnogo bolj ranljivi in mi smo zamudili sijajne priložnosti, da bi jim zadali protudarec.«

Iz Sidneya poročajo, da je vojni minister Forde izjavil, da Japonci ojačujejo svoja oporišča in grade nova, povedal je tudi tole: To pomeni, da bodo zavezniki izgubili še nova življenja. Sprašujem se, ali se Amerikanci sploh zanimajo za naraščajočo japonsko moč, kakor se mi? Nedvomno drži, da so naši nasprotniki vedno močnejši.

Nemške čete očistile odsek ob srednjem Doncu

Letalski napad na Leningrad — V Tuniziji hudi boji — Obkoljevalni poskusi zavezniških sil spodleteli — Močne angleške izgube oklepnikov na srednjem in severnem odseku

Hitlerjev glavni stan, 10. aprila. — Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:

Z vzhodnega bojišča poročajo samo o bojih krajevnega pomena.

Pri očiščevalnih nastopih ob srednjem Doncu sta bila uničena dva sovjetska bataljona in privedeni številni ujetniki.

Težko topništvo kopne vojske je obstreljevalo z dobrim učinkom za vojno važne cilje v Leningradu.

V Tuniziji se nadaljuje veliki napad večkrat močnejših sovražnih sil proti nemško-italijanskim četam. Na južnem bojišču so se naši oddelki v stalno hudih borbah umaknili na nove črte. Poskusi za obkolitev so bili zavrnjeni v ogorčenih borbah.

Na srednjem in severnem odseku se je izjalovilo več močnih poskusov angleško-ameriških čet za prodor. Pri tem je bilo uničenih 33 oklepnikov.

Sovražnik je izgubil pri dnevnih napadih proti obali zasedenega zahodnega ozemlja tri letala.

Angleški bombniki so preteklo noč metali rušilne in zažigalne bombe na zahodno nemško ozemlje. Prebivalstvo je imelo izgube. Protiletalsko topništvo na kopnem in na morju ter nočni lovci so sestrelili 15 angleških letal.

Podtajnik stranke obiskuje prizadete kraje po južni Italiji

Catanzaro, 10. aprila. s. Na zapoved tajnika stranke Viduesonija je podtajnik stranke Carlo Scorza obiskal zvezo bojevnikega fašija in organizacije v pokrajini Catanizari in se posebej zanimal za kraje, ki so bili pri sovražnikovem bombardiranju prizadeti, ter za družine padlih in za ranjence. V spremstvu zveznega tajnika je Scorza v Vico Valentia položil venec na grob ministra Razza. Ko je izkazal čast svetišču padlih fašistov v Liktorskem domu, je imel zborovanje v navzočnosti prefekta, pokrajinskih hierarhov in voditeljev

bojevniki, sindikalnih in drugih organizacij. Po kratkih besedah zveznega tajnika je Scorza sporočil navodila tajnika stranke navzočim, ki so naročilo sprejeli z živahnim vzlikanjem Duceja. Potem je obiskal GIL-ovo vzgajališče, delovna središča zveznega poveljstva, zvezo ranjencev in invalidov, fašistično zvezo in zvezo bojevnega fašija, nakar je odšel v kraje, ki so bili prizadeti ob divjaških napadih letalstva. Obiskal je družine oškodovancev in jim v Ducejevemu imenu razdelil podpore, katere je dal tajnik stranke.

Slovesna izročitev izkaznic zveze bojevnikov v Milanu

Milan, 10. aprila. s. Predvčeršnjim popoldne so izročili izkaznice Zveze bojevnikov vojakom. ki so se vrnili z vzhodnega bojišča, med katerimi je mnogo ranjenih in poabljenih. Ob tej priliki je bila velika in lepa slovesnost, ki je znova potrdila vero v zmago. Hrabri bojevniki, ki so jim fašistke darovale cvetje, trobojne zastavice in cigarete, so najprej poslušali besede v brzojavki, poslane od zveznega predsednika, potem pa se ognjevitve besede zveznega tajnika. Ta je uvodoma povzdignil hrabrost italijanskih vojakov na ruski zemlji ter jim pripomnil, da jim je bila zvezna izkaznica podeljena zato, da bi bili apostoli notranjega odpora in stalen zgled vsake italijanske kreposti. Potem je onim, ki so se po pustih ruskih stepah bojevali, pridružil še vse tiste, ki se zdaj neustra-

šeno bojujejo v Afriki ter z zobmi osporavajo nasprotniku sleherni ped zemlje ter se s sijajnim junastvom tolčejo kakor velikani. Govor je zbudil toplo priznanje četam osl. Nato so razdelili izkaznice. Po zborovanju, ki se je začelo in končalo s pozdravom Kralju ter Duceju, so bojevniki korakali po ulicah mestnega središča ter peli državno himno in vzklíkali tovarišem v Tuniziji, ki dajejo tako bleščeč zgled hrabrosti. Potem so se odpravili v hišo fašija.

Nadzornik fašistične stranke Gianturco jim je prinesel pozdrav zveznega tajnika in povedal nekaj toplih besed. Potem ko so pred spomenikom padlih položili lovorjev venec, so ruski bojevniki nekaj časa zbrano etali.

Angleški zunanji minister razkrinkava dvolično ameriško igro v Franciji

Lisbona, 10. aprila. s. V kratkem, nezanimivem poročilu, ki ga je v spodnji zbornici imel o svojem potovanju v Združene države, je britanski zunanji minister v celoti razgalil dvolično stališče ameriške vlade, ki je vzdrževala diplomatske odnose z vlado v Vichyju, medtem pa pripravljala hinavsko izdajstvo v Severni Afriki. Eden je dobesedno dejal: »S tem da je vzdrževala redne diplomatske odnose z Vichyjem, je Amerika lahko držala v Evropi odprto okence, ki bi bilo sicer zaprto: Le zaradi teh diplomatskih zvez je mogla ameriška vlada poslati v Severno Afriko veliko agentov, ki so bili silno dragoceni pomočniki pri pripravljanju poti za nastop zavezniških čet. V tej zvezi je Eden povedal, da je britanska vlada ne le vedela za to početje, pač pa ga je tudi v celoti podpirala. Znova se je torej pokazalo, da sta Velika Britanija in Združene države, čeprav so med njima globoki nespo-

razumi v veliko vprašanjih, zmerom edini in se podpirala takrat, kadar gre za izvedbo zločinskih naklepov.

Visoki komisar na obisku na Dolenjskem

Eksc. E. Grazioli in Zvezni tajnik Orlandini v Novem mestu, Št. Jerneju, Kostanjevici, Pieterjih in drugih obmejnih krajih

Visoki komisar je te dni opravil dolg in natančen obisk javnih uradov in pomožnih ustanov v Novem mestu, v občinah Št. Jernej in Kostanjevica, v kartuziji Pieterje in v raznih krajih tega obmejnega pasu. Ekscelencija Grazioli se je zadržal med prebivalstvom ter se zanimal za njih potrebe in najbolj nujne zadeve, ki jih je treba urediti, ter je dal navodila za delovanje pomožnih ustanov v korist tega prebivalstva, ki se je ob vsaki priliki izkazalo za vdano in delovno. Ti obiski seškim občinam, ki so bili nenapovedani, so dali visokemu upravitelju in spremljajočemu zveznemu tajniku ter ostalemu spremstvu možnost, da so se prepricali o miru v teh krajih, za prebivalstvo pa je pomenil obisk, da se lahko počuti varno pred nasilnimi uporami-komunistov, ki so bili opijani svojih neumnih misli, da bodo lahko razpolagali s krajino. Resnica je popolnoma drugačna, kot jo razširjajo komunisti v svoje propagandne svrhe iz krajev, katere je težko nadzorovati glede njih vesti. Potovanja, ki ga je opravil Visoki komisar s svojim spremstvom na avtomobilu in peš, je pač najboljše znanje nekončnih laži komunističnih banditov, katerih divjaštva se bo prebivalstvo dolgo časa spominjalo, kajti če se dajo popraviti škodo na njih hišah in cerkvah, ni pa mogoče popraviti škodo, ki je za vse življenje nastala v njih srcih zaradi umorov, nasilstev in ropov najrazličnejših vrst. Manifestacija vdanega priznanja, ki so ga pokazale ženske, šolarji, bolniki v bolnišnicah, kmetje na polju in duhovniki vseh vrst Ekscelenciji Grazioliju, kot zastopniku fašistične vlade za vse dobro, ki jim je bilo izkazano z vrnitvijo miru in povrnitvijo k delu na svojih ognjiščih, so najboljše dokaz zavračanja, ki ga čuti to prebivalstvo za komunizem in za vse njegove manifestacije, istočasno pa izražajo tudi željo, ki je bila še bolj podkrepjena z zadnjimi izkušnjami, da je treba obvarovati njih ognjišča in jim omogočiti mirno delo.

V Trebnjem

Vlak, v katerem se je nahajal Visoki komisar, s katerim so bili zvezni tajnik, kvestor comm. Ravelli, poveljnik skupine kr. karabinjerjev major Giovannini, major kr. karabinjerjev, dodeljen Visokemu komisarju, Baroni, major Minucci, vodja delegacije za transporte, in drugi, se je ustavil v Trebnjem, kjer so bili razmeščeni oddelki Cnihh Sraje s svojim praporom, tu je pričakoval Visokega komisarja poveljnik divizije »Isonzo« general Macario, civilni komisar v Novem mestu gen. Manni Ricci, konzul Belazzi, poveljnik Cnihh Sraje, poveljnik karabinjerske čete in vsa krajevna oblastva. Ko je obšel oborožene oddelke, se je Ekscelencija Grazioli razgovarjal s prisotnimi zastopniki oblasti. Ob 9.30 je vlak prišel v Novo mesto. Na postaji je bil razmeščen oborožen oddelček z godbo in zastavo, katerega je obšel Visoki komisar, spremljan od poveljnika divizije. Pričakovali so ga general, poveljnik divizijske pehote Cerrutti, načelnik divizijskega štaba, poveljnik pehotnih in topniških divizijskih polkov in vse krajevalne vojaške oblasti, tajnik pomožnega središča tovariš Varini, župan dr. Polensek, prost. msgr. Karel Cerin, predsednik sodišča dr. Barle, državni tožilec dr. Prijatelj, vodja železniške službe Novak, gimnazijski ravnatelj prof. Dolenc, inž. Abec, ravnatelj kmetijske šole in drugi.

Na vojaškem pokopališču

Potem, ko so mu bili navzoči predstavljeni, sta se nekaj časa pogovarjala Ekscelencija Grazioli in zvezni tajnik Orlandini z navzočimi, nato pa sta odšla z generali in drugimi častniki, da izkažeta čast, na vojaško pokopališče. Poveljnik divizije je dal napraviti pokopališče, kjer so pokopani mrtvi divizije »Isonzo«, na lep način Visoki komisar je položil na steber, ki spominja na žrtve teh vrednih vojakov, velik lovorjev venec, povezan s tribarvnimi trakovi. Temu so prisostvovali zastopniki divizije. V spremstvu vojaškega kaplana je obiskal grobove: pred vsakim se je ustavil.

Med ranjenci

Nato je odšel na obisk vojaške bolnišnice, ki jo je našel popolno in odgovarjajoče razmeščeno v šolskem poslopju, kjer je bilo v začetku vojne nastanjeno poveljstvo neke jugoslovanske divizije in ki je bilo zaradi letalskih napadov popolnoma porušeno. Zenjska služba divizije »Isonzo« je popolnoma na novo zgradila notranjost stavbe, od katere so ostali samo zunanji zidovi, in ustvarila vzorno, zračno stavbo, polno svetlobe, kjer dobe ranjenci in bolniki najboljšo pomoč. Pri vseh posteljah se je Ekscelencija Grazioli ustavil, se zanimal za potek bolezni, o vojaških dejanjih, kjer so ranjenci sodelovali, in je vsakemu dal znesek denarja. Zvezni tajnik pa je razdelil mnogo cigaret. Kmalu po tem obisku je odšel Visoki komisar na sedež poveljstva divizije »Isonzo«, kjer ga je pozdravil v prisotnosti vseh častnikov general Macario s toplimi besedami in živo zahvalo za obisk ter prisrčnostjo, s katero se ob vsaki priliki obrača Visoki komisar do oboroženih Sil, poklonil mu je epimone kolajno divizije Ekscelencija Grazioli se mu je zahvalil za pozdrav in poudaril vedno izkazano vrednost čet junaške divizije in prispevek, ki so ga dale za uničenje komunizma. Po kratkem obisku na poveljstvu se je podal Visoki komisar

na sedež divizijske pehote, kamor ga je spremljal general Cerrutti, nato pa se je podal na sedež okrajnega komisarata, ki je v isti palači. Tu je zbral civilni komisar general Manni Ricci vsa važnejša oblastva in vse uslužbence komisarata. Po predstavljanju Visokemu komisarju in po pozdravnih besedah in izrazih vdanosti, ki so mu bile namenjene, je Visoki komisar na kratko spregovoril navzočim in vzel na znanje zagotovilo civilnega komisarja o njih delavnosti, lojalnosti njih namenov in vsemu svojih sodelavcev. Dejal je, da je trdno prepričan, da bo tudi v bodoče vsakdo prispeval z vsemi svojimi silami in popolno lojalnostjo k dobrobiti prebivalstva in k bodočnosti mesta in njegovega ozemlja.

Pozdrav duhovščine v kapiteljski cerkvi

Nato se je podal k stolnici, kjer ga je pričakoval prost. msgr. Cerin z vsem kapiteljem. V imenu duhovščine in vernikov je msgr. Cerin naslovil na najvišjega predstavnika vlade živ pozdrav in najbolj globoko zahvalo za stalno skrb, ki jo ima za novomeško cerkev in za dela, ki so bila že dovršena, delo pa so še v teku, da bi se ohranila in vrednotila katedrala, zlasti pa nje redka podzemna kriptna, ki je nastala pred l. 400 in ki je edinstvena v tem kraju. Potem ko se je zbrano zadržal pred oltarjem, je Visoki komisar tudi obkroževal čudovitega sv. Nikolaja, ki ga je naslikal Tintoretto, na glavnem oltarju. V odgovoru za izrečene pozdrave proša je Visoki komisar zagotovil, da bo tudi v bodoče skrbel, da se bo cerkev in vse cerkvene umetnine ohranile in zaščitile, da se bo tako ohranilo njihovo potrebno dostojanstvo.

V Št. Jerneju

Takoj nato je Visoki komisar, general Macario, Zvezni tajnik in ostalo spremstvo odpoval v Št. Jernej. Tu se je ustavil najprej med vojaki, nakar se je podal med ljudstvo, ki se je takoj zbralo okrog Visokega komisarja z županom Jordanom in župnikom na čelu. Visoki komisar se je nato razgovarjal z navzočimi kmeti in kmetici, se zanimal za njih položaj, za preskrbovanje in druge zadeve. Obiskal je tudi cerkev in občino ter pustil precejšnjo vsoto denarja za potrebe občine in cerkve. Ko je odhajal, je srečal šolsko mladino, ki je ravnokar prišla iz šole in ga po rimsko pozdravljala. Za Št. Jernejem je Visoki komisar obiskal Brezovico. Šmarje in druga manjša središča, kjer so bili protikomunistični oddelki. Na vseh postankih se je Visoki komisar razgovarjal s častniki in protikomunističnimi milničniki ter se zanimal za njihovo hrabro delovanje.

Nato se je podal v kartuzijanski samostan v Pieterju, ki je bil deloma požgan od komunistov. Komunisti so požgali del samostana, ker vidijo v kartuzijancih simbol tako obovražene katolicizma. Tu je sprejel Visokega komisarja prior Leopold Edgar ter mu pokazal veličastno zgradbo ter oni del samostana, ki so ga zažgali komunisti in ki se že obnavlja. Visoki komisar je obljubil priorju živo zanimanje za čimprejšnjo dogotovitev obnovitvenih del. Nato se je podal v Kostanjevico, kjer si je najprej ogledal dela za žično omrežje meje, nato pa kraj sam. Ko se je vračal skozi Št. Jernej, ga je na trgu pričakovala velika množica ljudi ter šolska mladina, ki je na čelu spreveda

nosila trobojnico. Dečki so mu v imenu ljudstva poklonili šopek poljskih cvetlic v znamenje hvaležnosti. Ko je nato pregledal mimohod oddelka divizije »Isonzo«, se je podal v Kostanjevico, kjer ga je spremljal poveljnik prezidija, župan Likar in tajnik podporna centra Lauri. Tudi tukaj je obiskal Visoki komisar sedež občine, govoril z ljudstvom in seznanjal za njih potrebe. Vrnil se je nato v Novo mesto, kjer je obiskal sedež sodišča. Tu mu je predsednik naslovil pozdrav ter izrazil lojalnost in obenem predstavil svoje sodelavce. Visoki komisar je nato vrnil pozdrave ter izrazil svoje prepričanje, da bodo tudi v bodoče predstavniki pravice vršili svojo dolžnost lojalno. Od tu se je podal na sedež fašija te občine.

Ustoličenje občinskega sveta

Na trgu so bili zbrani dečki iz mladinskih organizacij, na sedežu fašija pa skupina kmečkih gospodin, s katerimi sta se nato Visoki komisar in Zvezni tajnik razgovarjala. Visoki komisar je obiskal tudi Hranilnico, nato pa se je podal na občino, kjer ga je pozdravil župan v imenu mesta ter se mu zahvalil, da je prišel še enkrat na obisk ter bil navzoč na seji.

Dr. Polensek je zagotovil Visokemu komisarju svojo in svojih sodelavcev pripravljenost za lojalno delo v korist ljudstva. Ekscelencija Grazioli se je za pozdrav zahvalil in izjavil, da je vesel, ko prisostvuje seji odbora, ki bo — o čemer on ne dvomi — lojalno in pošteno delal v interesu prebivalstva, kajti njegovi član — so brez dvoma vredni zaupanja jim položaja. Zaključil je svoj kratki nagovor s pozdravom Kralju, Duceju in Oboroženim silam. Pred odhodom z županom je župan izročil vsoto denarja za mestne reveže. Tudi pri odhodu so ga pozdravili dečki, člani GILL-a, prepevajoč himne Duceju. Okrog pol štiri je Visoki komisar obiskal žensko bolnišnico, kjer ga je pozdravil ravnatelj dr. Perko, zahvaljujoč se mu v imenu bolniškega in strežniškega osebja, bolnic in ljudstva za zanimanje, ki ga Poglavar province izkazuje bolnišnici. Ekscelencija Grazioli mu je zagotovil, da tudi v bodočnosti tega zanimanja ne bo opustil, kajti Duce je tisti, ki hoče, da se potrebnim pomaga. Obisk bolnišnice je iznova pokazal zgledno opremo in delovanje v tem institutu. Visoki komisar je uslužbenec in č. sestram izrazil vse priznanje.

50.000 lir za bolnišnico usmiljenih bratov

Naslednji obisk je bil posvečen bolnišnici »usmiljenih bratov«, katerih predstojnik prior Trampus je prisrčno pozdravil Visokega komisarja ter mu izrekel izraze hvaležnosti vseh tistih, ki uživajo ugodnosti te ustanove.

Med obiskom je Visoki komisar pregledal tudi dela, ki so v teku, in ob zaključku izročil priorju vsoto 50.000 lir za izboljšanje bolnišnice same. Se pozneje je Eksc. Grazioli obiskal inštitut Notre Dame, kjer ga je pozdravila mati prednica in ostale matere; tukaj je prisostvoval koralnemu petju učenk, ki so mu poklonile šopek rož. Zanjda dva obiska v tem dnevu sta bila posvečena tovarnam Peca in Polh, ki ju je Visoki komisar poveljstvo pregledal, zanimajoč se za dobavo, dela v teku in za zadeve, tičeče se obeh podjetij. Ob pol šestih je po pregledu častne čete z godbo in zastavo in po posložitvi od oblastnikov zapustil Novo mesto. Na različnih postajah kakor tudi v prej obiskanih središčih je Ljubljanska zveza razdelila vojakom mnogo cigaret. V Trebnjem je Visokega komisarja in Zveznega tajnika še enkrat pozdravil oddelček milice v mimohodu. Malo pred 20. se je Visoki komisar vrnil v Ljubljano.

Dve kazenski zadevi v dvorani št. 79

V Ljubljani, 10. aprila.

Kazenska zadeva Milana Resmana je pač doslej doslej poseben rekord in to v pogledu razpisovanja ali prelaganja glavne razprave. Razprava je bila doslej že sedemkrat preložena in še ni prišlo do končne sodbe. Samski klepar Milan Resman, rojen 15. maja 1921 v Medvedju pri Trzinu, pristojen v Ljubljano, že večkrat kaznovan, je novembra lani poslal k nekemu Jožetu Miheliču grozljivo pismo, v katerem je zahteval, naj mu ta izroči čežni plašč in obleko, drugače ga bo spravil v zapor zaradi neke zadeve. Mihelič se ni vdal in je Resmana prijavil policiji. Državni tožilec je Resmana obtožil prestopka zaradi izsiljevanja po § 329. kaz. zak. Resman je bil svoje dni obsojen enkrat na

Spet je roka pravice segla po treh partizanih

Ljubljana, 10. aprila.

Na begu pri Catežu je bil ubit partizanski zaupnik za okolico Cateža Ceglar Franc. Roka pravice je zgrabila na begu blizu Čužne vasi pri Trebelnem Dragana Antona, po poklicu mizarja. Zadnja leta je živel v Oradcu, kjer se je navezal komunističnih idej in se kmalu pridružil partizanskim skupinam, ki so se klatile v teh krajih že zelo zgodaj. Vaska posadka iz Semiča je ujela gorečega partizanskega aktivista akademika Prijatelja, doma iz okolice Trebnja.

Kakor poročajo, se je prijavilo predvčerajšnjim na lgu šest partizanov, ki jih je partizansko po-

veljstvo poslalo na stražni ophod, pa so se navežali partizanskih akcij in se raje vdal.

Komunisti zažgali grad Rupert vrh

V noči med 5.-in 6. aprilom so komunistični tolovaji izropali grad Rupert vrh nad Birno vasio, nato so grad zažgali. Pogorelo je vse ostrežje. Požar je bil viden daleč na okrog. Umor, rop, požig so znamenja, ki hodijo za partizani, kakor so svojčas v davnih časih hodila za Turki. Od vseh gradov stoji ta še Struga in Soteska, vse drugo je uničil požar, podtaknjen od komunističnih banditov.

GILL-ova prireditev »Il Gatto di Marcolfo« v opernem gledališču

V nedeljo, 11. aprila, ob 10. dopoldne bo Zvezno poveljstvo za umetniški zborom GILLA priredilo opereto Maestra Capria »Il Gatto di Marcolfo«. Predstavo bo vodil g. Simonetti s celotnim orkestrom opernega gledališča.

Nova določila o zatemnitvi

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je na podlagi lastnih odredb z dne 6. junija 1941-XXI št. 42 in 27. marca 1943-XXI št. 32 zaradi potrebe, da se določijo nov urnik glede zatemnitve odredil:

Cl. 1.: Od sobote, 10. aprila 1943-XXI zvečer veljajo do nadaljnjih odredb določila za zatemnitev od 21 do 6.

Cl. 2.: Druge odredbe v odloku z dne 6. junija 1941-XXI, št. 42 ostanejo še nadalje v veljavi Ljubljana, dne 10. aprila 1943-XXI.

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino
Emilio Grazioli.

Ljubljanska opera:

»Butterfly« v novi zasedbi

Puccinijsva »Butterfly« je menda med širokim občinstvom vsega sveta najpriljubljenejša in zato tudi po vseh svetovnih odrih najbolj igrana opera. Razlogov za to poiskati ni težko. Realistična umetnost je dandanes občinstvu najdostopnejša, najlažje umljiva in obenem za njegov okus nekako merilo kvalitete. (Za povprečnega občinstva kinematografov je skoraj vedno najvišja pohvala, ki je je zmožen: »prav tako kot v resnici.«) A »Butterfly« ima poleg tega še neko posebno odliko, ki jo loči tudi od ostalih Puccinijskih oper: preprosta vsakdanja zgodba o razočarani ljubezni je tako polna nežnosti, tako prepletena z najrazličnejšimi niansami in vzgibi človeške duše, da bi jo lahko imenovali — seveda z dolžnim spoštovanjem do Mozarta — simfonijo človeške duše. In kot taka igra po vseh strunah in registrih ne le pevskih glasov, ampak tudi igralskega izraza, zahteva vse več kot dovršenega peveca in dovršenega igralca, zahteva nekaj, kar je redkejšo na svetu kot to dvoje — umetnika ali bolje rečeno umetnico po božji volji.

Hvala Bogu, Slovenci tako umetniško imamo »Butterfly« gđ. Heybatove je — kot toliko njenih prejšnjih kreacij — znova dokaz, kako visoko ona pojmuje nalogo opernega peveca: ta se zanjo tam seže pričenja, koder večina drugih že neha. Njen glas, ki ga sedaj že mojstrsko obvladuje in ki je sposoben vseh najmanjših odtenkov njena mladostno prirsena igra sta ji sredstvi, s katerima ustvarja tisto, kar se v polnem pomenu besede lahko imenuje umetnost. Prepričani smo, da je takih »Butterfly« malo na svetu. Zato je lahko tudi vzor vsem mlajšim, ki sodelujejo v tej operi, n. pr. Lipušku v vlogi Pinkertona, ki kaže obetajoč začetek opernega udejstvovanja, to je prijeten, čist glas in lepo, smiselno prednašanje. Lepo so podpirali glavno igralko Golobova kot Suzuki, Sladoljev kot Goro, Popov kot konzul Sharpless in v manjših vlogah Lupša, Stritarjeva, Dolničar in še drugi.

G. Ciril Debevec je bil prvi in ostal menda tudi edini od domačih režiserjev, ki se zaveda, kakšna je prav za prav naloga opernega režiserja, da mora namerič obvladati partituro skoraj nič manj od dirigenta samega. Njemu je vseskozi vodilo glasa sama, s katero zliha — ali skuša zlihati, v kolikor je to odvisno od mlajših, še nespretnih igralcev — dejanje v eno samo celoto. In to je pri »Butterfly« tudi v veliki meri dosegel. (Le prav poslednji prizor umirajoče »Butterfly« je nekoliko pregrob; prej bi po silu spadal v »Tosca«. Morda bi bilo umestnejše, ne slediti Puccinijski glashi prav do kraja, ampak jo pustiti izveniti samo.)

Dirigent g. Zebre je pokazal prav tako veliko mero živega občutenega muziciranja, ki ga je zaneslo zvega in tja celo do prevelikega poudarka orkestra (predvsem v skoraj celem prvem dejanju). A v celoti je on s sodelovanjem gđ. Heybatove in režiserja mnogo pripomogel do te letošnje mladostne izvedbe »Butterfly«, ki je privabila že na premieri polno gledališče poslušalcev in izvalila mnogo priznanja vsem sodelujočim. V.

Z Gorenjskega

Konec kurjenja. Celovski dnevnik je v četrtek objavil: Ker se ozračje stopnjema ogreva, je treba na Koroskem in na Gorenjskem takoj prekiniti kurjenje uradnih prostorov.

O oddaji jaje je bilo uradno objavljeno: Ugodno vreme olajšuje izpolnitev obvezne oddaje jajc. Rejci kokoši morajo do konca aprila oddati polovico predpisane količine. Od zadostne in točne oddaje zavisi pravična oskrba milijonov tistih, ki niso preskrbljeni.

Ne pozabite na obisk pasijona »V času obiskanja«

(delo Edvarda Gregorina),

ki bo danes, v soboto, ob 18.30 v dramskem gledališču in prav tako jutri, v nedeljo, ob 15.

Zamolčani Napoleon

Predvsem je dal papež zatočišče Napoleonovi materi. Pij VII. se niti ni prišel v Rim in je bil še v Cesani, svojem rojstnem kraju, ko je že Letizia, Napoleonova mati, prišla tja in po kardinalu Feschu zaprosila papeža, naj bi ji dovolil nastaniti se v Rimu. Papež jo je z razprostrtimi rokami sprejel in ji zagotovil, da bo, kolikor je odvisno od njega, naredil vse, da ji bo olajšal življenje. Dva dni pozneje je bila Letizia že v Rimu. Potem je pošljala silno gnljiva pisma evropskim vladarjem zaradi svojega sina, pa niti odgovora ni dobila. Pozneje so jo vlade celo obtožile, da po vseh Franciji pripravlja zaroto in da ima na svoji strani milijone ljudi. In hoteli so, naj bi papež po državnem tajniku obračunal z njo. Toda papež ji ni samo še nadalje nudil zavetje, ampak jo je s svojo duhovno oblastjo varoval, jo branil in napravil veliko dobrega njej in sinu. Takole je Letizia pisala kardinalu državnemu tajniku: »Moja sinova Luciano in Ludovic sta bila zelo grenjena po vsem tem, kar sta napravila papež in Vaša Vzvišenost brez moje vdanosti v obrambo našega mira, ki so ga ogrožale države. Izven papeške vlade nismo nikjer dobili zavetje in varstva. Prosim Vas, da sporočite Njegovi Svetosti Piju VII. moje spoštovanje, ki ga izrekam tudi v imenu vse svoje prejšnjane rodovine in posebno v imenu tistega, ki počasi umira na tisti zapušeni pečin. Letizia je ostala v Rimu do svoje smrti v letu 1836. Na njen grob so vklesali besedi: Mati kraljev.

Rekli smo, da so Luciana, Napoleonovega mlajšega brata, prijeli Angliji in ga imeli za vojaškega ujetnika. Iz svojega pregnanstva je že po 11. aprilu 1813 poslal papežu pismo, v katerem je pisal: »Vaša Svetost naj mi dovoli, da vam izrečem prisrčne čestitke za srečno, čeprav pozno vrnitev vaše svobode. Nisem nehal mrzlično moliti za to svobodo, odkar sem pahujen v to pribežališče, v katerem bi mogel uživati vašo naklonjenost... Prosim Vašo Svetost, naj pošlje meni, moji ženi in mojim otrokom svoj blagoslov, dokler ga ne moremo dobiti osebno, klečeči pred Vašimi nogami.« Leta 1814 so Angliji Luciana spustili na svobodo. Ta je takoj pobegnil v papeško državo, kjer ga je papež ne samo ljubeznivo sprejel, ampak ga tudi imenoval za caninskega kneza. Kmalu potem je Luciano padel v avstrijsko ujetništvo in papež je spet posredoval za njegovo osvoboditev, kar se je zgodilo septembra leta 1815 pod pogojem, da se Luciano ne bo odstranil iz papeške države.

Ludvik Bonaparte, nekdanji nizozemski kralj, je tudi sto dni ostal v Rimu. Tudi Girolamo se je nastanil v Rimu od leta 1827 do leta 1831, prav tako tudi Napoleonov stric kardinal Fesch. Vsi so nemoteno uživali papežev gostoljubnost, kljub temu da so moški Napoleonovi sorodniki razen kardinala Fescha zlorabljali. Toda čeprav je papež to vedel in bil tudi iz tujine opozorjen na to, je vendar še nadalje nudil rodovini svojo gostoljubnost in varstvo.

Celo tisti zgubljene brez značaja in brez načel, tisti kardinal Maury, ki je papežu povzročil toliko težav, ker se je dal po Napoleonovih željah zavesti v vsako stvar, je zaprosil in dobil pribežališče v Rimu leta 1814. Potem pa se je ob Napoleonovi vrnitvi znova pokazal papežu nehalnega, a mu je papež znova odpustil.

Napoleon je bil še na višku svoje moččnosti, ko je na narodnem cerkvenem zboru v Parizu leta 1811 rekel poslanstvu, ki ni

bi obiskalo papeža v Savoni: »Papež je dober; ne samo dober, ampak tudi svet.« In vendar tedaj ni mogel niti slutiti prihodnje papeževe velikodušnosti. Ni mogel slutiti, da ga bo v kratkem viharno valovje zagnilo in se bo njegova rodovina rešila za rimsko obzidje na čuteče, usmiljeno in plemenito srce svetega očeta!

Včna postava.

Ob koncu svojega dela lahko navedemo lepe, modre in poučne besede, s katerimi je kardinal Wiseman, pisec zelo cenjene knjige »Spomini na zadnje štiri papeže«, na kratko orisal primerjavo med Napoleonom in Pijem VII.

Prvi (Napoleon) je prekoračil prvotni namen svojega plemenitega poslanstva in dovolil, da je njegov plemeniti jahalni konj, na katerem je prej mojstrsko jezdil, zabredel med ljudstva in jih poteptal ter bil s svojimi benečnimi nogami po vladarskih hrbtih. Po Cirovem zgledu je pozabil na tistega, od katerega je dobil oblast in moč, ter je mislil, da se nič ne more upirati njegovi moččnosti. Njegova vzgoja mu ni dala jasne misli o pravih mejah med dvema, bistveno različnima silama. Tisti, ki bi mu morali pomagati s svetom, so ga zapeljevali. Niso poskušali zavezati njegove vražjevernosti, ki je postala zanj nekakšna druga narava v njegovi nepremagljivosti. Z eno samo izjemo (opat Eméry) so tekmovali v tem, da bi mu jo še povečali! Bil je človek obkroževanja vrednega razuma, neuklonljive sile, ki se mu je gotovo vse posrečilo; vojak, voditelj in drzen zakonodalec, ki je izpolnjeval svojo nalogo s tem, da je krotil najstrašnejši družabni prevrat. Ni se torej čuditi, če so mislili, da je nepremagljiv. In to je tudi bil, dokler je bil na svojem področju in na svojem ozemlju, na svojem bojem konju in na svojem prestolu.

DRVARSKA MARIJA

TOMAŽIC JOŽE

BERANEK JOŽE



77.

Ko je zeleni hostnik pastirčku dejal, da ga je bil poklical njegov oče, se je dečko silno začudil: »Moj oče, Bog Oče te je poklical?«
Pošastni zelenec je šele zdaj spoznal, da je temu pastirčku oče in Bog eno in isto; silno neprijetno mu je to bilo, saj se je ves zvil in skremžil, nato pa začel:
»Že vidim, da si še res tako neumen in nor, da imaš Boga za svojega očeta! — Ti še ne veš, da je tvoj pravi oče — graščak tam dol, kjer se Pohorje neha in kjer se začneja Dravsko polje! Da, da, le glej me, a je res to, kar ti pravim!«
»Moja mati mi o njem ni nikoli govorila!«
»Seveda ne, ker se te oče zaradi tvoje norosti in neumnosti sramuje. Tako je to, le meni verjem!« je trdil zlodej.

78.

Prvič v njegovem pastirskem življenju mu je bilo tako čudno v neumni glavici; vse se mu je pomešalo, kot bi blodil in sanjal grozne sanje; toliko velikih novic mu je hostnik bil povedal. Pastirčku pa se je le zdelo čudno, zato ga vpraša naravnost:
»Čemu si prišel?«
»Da te obiščem in ti povem resnico! Na svetu je mnogo stvari, ki jih ne poznaš in ne veš, kakšen je ta svet!« se izvija zeleni zlodej.
»Kako da ne bi poznal sveta? — Poznam temno goščavo, zelene pašnike in mlade frate, njive; ločim krave, vole in teletke, ovce, koštrune in jagnjčke! Vem, da se leto štirikrat preobleče in spremeni! Da so na modrem nebu: zlato sonce, srebrna luna in migljajoče zvezde! Nad nami vsemi pa je oče nas vseh, Bog!« je pastirček končal samozavestno.

Akvarelist prof. Ivan Kos razstavlja

Ljubljana, 9. aprila.
Akvarel je med slovenskimi likovnimi umetniki precej redko tehnično izrazno sredstvo, dasi vsebuje prav tako možnosti podajanja kakor olje. Med redkimi akvarelisti se je zadnja leta uveljavil v našem umetniškem življenju prof. Ivan Kos. Ta umetnik je eden naših najboljših oblikovalcev modernega slikarstva, znan pa je postal tudi po svojih grafikah. Rodil se je leta 1895. v Radgoni. Po maturi je študiral na Dunaju in v Pragi umetnostno akademijo in grafično šolo. Po vojni se je pridružil skupini naših zmernih ekspresionistov, vendar se je ločil tudi od teh ter zrastle v svojstvenega slikarja. Prof. Ivan Kos se je živahno udeleževal našega kulturnega življenja v Mariboru, sedaj pa živi v Ljubljani. Njegove umetnine so polne ljubezni do narave in do tihga, ekromnega življenja. Zato predstavljajo akvareli prof. Ivana Kosa predvsem družinske motive, interjere, zatišja. Pa

tudi kot portretist je dosegel prof. Ivan Kos odlične uspehe.

V salonu Kos razstavlja zaenkrat 13 slik, samih akvarelov. Predvsem so to trije odlični portreti s sijajno karakterizacijo upodobljenih oseb, ostalo pa so krajine, tihožitja in interjeri. Zlasti njegova cvetlična tihožitja se odlikujejo po nežnosti in po pravem, občutenem doživljanju narave. Tudi krajine kažejo veliko lično nastrojenje umetnika. Pri teh akvarelih more človek priti do spoznanja, da je akvarel za nekatere motive šele prava slikarska tehnika za izraz umetnika.

Dasi je ime prof. Ivana Kosa v Ljubljani nekoliko manj znano, kakor je bilo v Mariboru, je nedvomno, da bo ta razstava privabila mnogo občinstva, ki bo spoznalo v slikarju res pristnega umetnika in poeta narave ter občudovalo vse odtenke barv, kolikor jih akvareli sploh morejo dati.

Nekaj najvažnejših točk iz pravilnika lahkoatletske zveze

Za prvenstvo se lahko prijavi neomejeno število klubov, ki že obstojajo ali ki se bodo osnovali do 30. marca.

Prijave za tekmovanja se morajo poslati najkasneje do 15. aprila 1943-XXI. na naslov: »Lahko atletska zveza v Ljubljani, Bleiweisova 1/a«, prijavi mora biti priložena prijavnina v znesku lir 50 (petdeset).

Program za prvenstveno tekmovanje je sledeč: Tekmovanje skupine A: tek na 200, 300, 5000 m — na 400 m z zaprekami — skok v daljavo — skok s palico — met diska — met kopja — štafeta 4x100 m.

Tekmovanje skupine B: Tek na 100, 400, 1500 m — na 110 m z zaprekami — skok v vi-

šino — troskok — met krogla — met kladiva — štafeta 4x100 m.

Tekme se bodo vršile na sledeč način: a) prvo tekmovanje (za skupini A in B) se bo vršilo ločeno v času in kraju, kar bo razvidno iz športnega koledarja, ki bo pravočasno objavljen.

b) drugo tekmovanje (za skupini A in B — prva poprava) bo združeno s pokrajinskimi prvenstvi posameznikov.

c) tretje tekmovanje (za skupini A in B — poprava) se bo prav tako vršilo z udeležbo atletov na tekmovanjih, katerih kraj in čas bosta določena s posebnim koledarjem.

V vseh tekmovanjih veljavnih za prvenstvo

klubov, se bodo vršila v vsaki panogi izločilna in končna tekmovanja.

Vsak klub, ki je pripravljen za tekmovanja za klubsko prvenstvo, se lahko udeleži vsakega tekmovanja z neomejenim številom tekmovalcev. Za oceno klubov se štejeta dva najboljša rezultata v vsaki panogi. Za štafete lahko postavi vsak klub po eno moštvo. Pri tekmovanjih za prvenstvo klubov lahko nastopi vsak tekmovalec le v treh različnih panogah in v eni štafeti.

Pri vsakem posameznem tekmovanju lahko nastopi tekmovalec le v dveh metih ali skokih in štafeti, enem metu ali skoku, enem teku in eni štafeti ali dveh tekih in štafeti. V vsaki posamezni disciplini in štafeti se lahko tekmuje za klubsko prvenstvo trikrat.

Za vsakega tekmovalca se bodo za vsako disciplino, ki se je bo udeležil izračunale točke na podlagi mednarodne tabele.

Za končno oceno klubov prideta v poštev dva najboljša rezultata v vsaki panogi.

Prilicijo morajo poslati klubi najmanj 3 dni pred pričetkom posameznih tekmovanj prijavo s seznamom tekmovalcev za vsako panogo.

Nagrade: a) klubom: nagrade za končno oceno sledeče:

Klubu, ki doseže prvo mesto lir 1000;
klubu, ki doseže drugo mesto lir 500;
klubu, ki doseže tretje mesto lir 250.

Dopolnilna določila

Klubi, ki se udeležijo prvenstva, morajo poskrbeti, da se bo njihov zastopnik nahajal na prostoru, na katerem se vrši tekmovanje, eno uro pred pričetkom tekmovanja.

Minimalni rezultati so sledeči: 100 m 12,4; 200 m 25,2; 400 m 57,8; 800 m 2,9; 1500 m 4,44; 5000 m 18,30; 110 m z zaprekami 19,2; štafeta 4x100 m 49,00; štafeta 4x400 m 4,00; 400 m z zaprekami 67; skok v daljavo 5,40 m; skok v višino 1,50 m; skok s palico 2,60 m; troskok 11 m; disk 26 m; krogla 9 m; kopje 34 m; kladivo 20 m.

Ljubljana

Koledar

Sobota, 10. malega travna: Ezekiel, prerok, Domnii, škof in mučenec; Apolonij, mučenec.

Nedelja, 11. mal. travna: tiha nedelja; Leon I. Vel., papež in cerkveni učenik; Antipa, mučenica; Filip, škof.

Obvestila

Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo vršil od sobote od 20 do ponedeljka do 8 mestni zdravnik dr. Logar Ivan, Ljubljana, Cesta 20. oktobra 7.

Na XII. simfoničnem koncertu, ki bo v ponedeljek, dne 12. t. m., se bo reprizirala Verdijeva prediga k operi Sicilske večernice. Ko je bilo delo v letošnji sezoni prvič izvajano v Ljubljani, je doseglo izredno velik uspeh. Tudi to delo nesmrtnega italijanskega opernega komponista odlikuje topla melodika in blesteča instrumentacija. Prediga je izredno elektna in tvori močan uvod k simfoničnemu koncertu, na katerem bomo slišali poleg Verdija še Čajkovskega z njegovo 5. simfonijo in dva Dvorakova slovanska plesa, ki sta prisrčna po svoji melodiki in učinkovita v svoji instrumentaciji, saj je bil Dvorak eden največjih mojstrov in obvladovalcev orkestra. Opozarjamo, da se dobe za ta koncert še sedeži vseh cen, kakor tudi stojišča v Knjižarni Glasbene Matice. Koncert se bo vršil pod vodstvom dirigenta Draga M. Sijanca v veliki unionski dvorani. Začetek ob pol 20, konec malo pred 21. Na koncert vabimo.

Rokodelski oder ponovi v nedeljo, 11. aprila, veličastno Klabundovo dramo »Praznik cvetočih češenj«, ki je v dosedanjih uprizoritvah dosegla resnično velik uspeh in povzročila ogromno zanimanje. Zaradi letnega časa in podaljšane policijske ure je začetek eno uro pozneje, to je ob pol 7 zvečer. Predprodaja vstopnic bo v nedeljo od 10—12 in dve uri pred predstavo v društveni pisarni, Petrarkova 12-1.

V nedeljo ob 7 zvečer v frančiškanski dvorani Skrbniškov misterij »Zmaga luči«. Režija M. Skrbnišek. Opozarjamo, da je to zadnja predstava te krasne igre, ki bo brez dvoma zadovoljila slehernega gledalca, tako po izredno bogati vsebini, kakor tudi po odlični igri. Predprodaja vstopnic v trgovini Sfillogij in na dan predstave od 10 do 12 dopoldne ter dve uri pred pričetkom predstave pri dnevnih blaginjah.

Vrtnarski odesk Sadijske in vrtnarske podružnice Ljubljana I priredi v ponedeljek, 12. t. m., ob 18 v dvorani Kmetijske družbe na Novem trgu št. 3 predavanje z naslovom: »Intenzivna izraba vrta«. Predaval bo mestni tehnični oficial Pirnat Franc. Člani in gostje vabljeni.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Sobota, 10. aprila, ob 18.30: »V času obiskanja«. Premiera. Red Premierski.

Nedelja, 11. aprila, ob 15: »V času obiskanja«. Izven. Cene od 20 lir navzdol. — Ob 18.30: »Prava ljubezen«. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol.

Opera:

Sobota, 10. aprila, ob 18: »Zemlja smehljaja«. Opereta. Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Nedelja, 11. aprila, ob 10.30: »Sirota Marko«. Obn. ti maček«. Prilicijo GILL-a. — Ob 18: »Thais«. Izven. Cene od 28 lir navzdol.

ROKODELSKI ODER

Nedelja, 11. aprila, ob pol 7 zvečer: Drama »Praznik cvetočih češenj«. Opozarjamo na predprodajo vstopnic, ki bo od 10—12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrarkova 12-1, desno.

Šport

Jutrišnji domači športni spored

ob 10 — igrišče Ljubljane: Mladika: Tobačna tovarna. Tekma za vstop v I. razred.

ob 14 — igrišče Ljubljane: Korotan: Vič. — Prvenstvena tekma II. razreda.

ob 16 — igrišče Ljubljane: Mars: Ljubljana. Prvenstvena tekma I. razreda.

Državno nogometno prvenstvo

I. razred:

Atalanta: Liguria, Lazio: Torino, Bologna: Venezia, Bari: Milano, Ambrosiana: Vicenza, Livorno: Fiorentina, Juventus: Roma, Genova: Triestina.

II. razred:

Savona: Pescara, Cremonese: Pisa, Udinese: Pro Patria, Siena: Novara, Alessandria: Palermo, Fanfulla: Modena, Mater: Brescia, Padova: Anconitana, Spezia: Napoli.

Hermes (lahkoatletska sekcija)

Naprosajo se vsi bivši lahkoatleti: dame in gosposde, kakor tudi vsi, ki se nameravajo posvetiti lahkoatletiki panogi, da se gotovo udeležijo informativnega sestanka v ponedeljek, 12. aprila, ob 18 v kmečki sobi pri Slamiču.

Naeletstvo lahkoatletske sekcije.

Edgar Wallace:

60

Žabar s krinko

Medtem boš vzel steklenico z whiskyjem, ki si ga že zmešal z uspalom, natočil in mu ga dal piti. Ko bo zasopal, se podaj naprej proti Gloucestru, v Hendreyjevo ulico 289, kjer boš našel popolnoma novo obleko; tamkaj se boš tudi obril in se vrnil v London z vlakom, ki odpelje iz Gloucestra ob 2 uri 19 minut.

Lew jebral besedo za besedo, dokler si ni čisto natančno zapomnil vsebine. Nato je prižgal vžgalico, postal pismo nad gorečo vžgalico in gledal, kako je to zgorelo.

»Kakšna navodila imaš?« ga je vprašal Ray.

»Ista kakor ti, se mi zdi,« je dejal. »Kaj si ti naredil z navodili, ki si jih prejel?«

»Tudi jaz sem jih upepelil,« je dejal Ray. »Ali veš, kam bova zdaj šla?«

»Šla bova po deželni cesti v smeri proti Gloucestru. Tu morava čez polja, da prideva na cesto, ki vodi proti Bathu. Tamkaj bova na postaji vstopila v vlak ter se odpeljala v Bath.«

»Hvala Bogu!« se je izvil iz Rayevih prs. »Kajti ne verjamem, da bom mogel še kaj hoditi.«

Ob sedmih zvečer sta izstopila v Bathu dva potepuha iz vagona tretje-

ga razreda. Mlajši je malo šepal in se je usedel na klopi, ki jo bila na peronu.

»Pojd, greva dalje, tukaj ne moreva ostati,« mu je dejal mrko njegov tovariš. »V mestu morava dobiti kako posteljo. Saj se tukaj nekeje nahaja prenočišče pomožne ustanove.«

»Počakaj še malo,« mu je dejal mlajši. »V vlakom me je prijel v nogo krč, pa me še ni popustil. Še premakniti se ne morem!«

Vlak, s katerim sta se pripeljala ta dva, je privozil v postajo istočasno z londončanom. Potniki so hoteli proti izhodu. Ray jim je sledil z nevoščljivim pogledom. Ti vsi so imeli svoje domovine, rodbino, stanovanje, čiste, udobne postelje, kjer so si lahko odpohali od utrujenosti. Misel na vse to mu je prizadejala bolečine.

Nenadoma je njegov pogled obstal na okorni, visoki postavi, ki je šla proti izhodu. Ray se je zdrzil.

Bil je njegov oče.

John Bennett je šel po stopnicah proti izhodu. Njegov pogled je za trenutek ošinil oba razcapanca, ki sta sedela na klopi. Nikoli bi mu niti v sanjah ne prišlo na misel, da je eden izmed teh dveh potepuhov njegov sin, za katerega je že dolgo časa koval

načrte za boljše in lepše bodočnost. Vzel je svojo kamero iz gardero-be, kjer jo je pustil, jo zadal na pleča ter se podal na delo: na fotografiranje prirode v okolici Batha.

Neki policijski stražnik ga je opazoval z nezaupljivim pogledom in se ni mogel odločiti, da bi ga ustavil ter povprašal, kam se namerja.

Moč in vztrajnost silovlasega moža sta bili neizmerni.

Podal se je na grič, ne da bi spuškal korak. Dospel je na vrh in korakal po beli cesti naprej. Pod njim se je razprostirala pokrajina Somerset: velika polja, travniki polni drobnice in goveda. Mirno tekoča reka je delila pokrajino na dva dela. Nebo je bilo krasno modro, le tu in tam so bili beli oblaki.

Vsa ta narava je tako ugodno vplivala nanj in milo mu je bilo pri duši. Vsega, kar je lepega in dobrega doživel v vsem svojem življenju, se je sedaj spomnil. Misli je na Elo in na vse, kar mu je pomenila, in na Dicka Gordona. — Toda ta misel mu je povzročala bolečine. In zatekel se je končno v spominu na kritike njegovega posnetkov, ki so jih objavili strokovni listi.

Hodil je vztrajno po poti naprej. Pravilo so mu, da bo v tej pokrajini našel na jazbecu. Neki mož, s katerim je govoril v vlakom, mu je povedal, da je okolica Batha pravi raj za ljubitelje narave. In sedaj jo je mahal proti zaželenemu cilju z naj-

lepšimi nadami in upi. Po uri hoda je dospel do zmerno položne gozdne poti, in ko si je kraj ogledal tudi na zemljevidu, je ugotovil, da je na cilju.

Z vsem, kar mu je povedal njegov slučajni znanec v vlakom, se je natančno ujemala. Videl je hermelina, ki se je podil za preplašenim zajčkom; krugalja, ki je mirno krožil nad obzorjem; končno pa je našel, po čemer je najbolj hrepenel: sijajno skriti vhod v jazbečev gnezdo.

V letih, odkar se je posvetil fotografiranju narave, je Bennett naletel vprav pri jazbecih na največje težkoče ter se je pri tem tudi izredno mnogo naučil. Tudi danes je hotel dokazati, da so ga marsikatero prejšnje neizkušene le izučile, kako mora biti oprezen. Sklenil je, da bo vso svojo pozornost posvetil snemanju filma iz življenja jazbecev. Da mu bo to uspelo, pa se bo moral zelo dobro skrivati. Dobro je namreč vedel, da je jazbec zelo hitra in previdna žival. Ko je videl sledove mladih jazbecev, si je bil na jasnem, da bo treba pazljivost še potrojiti, kajti stara dva sta v času, ko dorašča njun naraščaj, še bolj pazljiva in nezaupljiva. Bennett je imel poseben spriželec, ki mu je omogočal, da je delal z največjo varnostjo in brez uma. Aparat je postavil v bližino jazbine, vrvice, ki je bila privezana k sprižlecu, pa je napeljal nekako petdeset metrov od gnezda, kjer se je sam skril za grmičevjem. Tamkaj se je vlegel v travo, sčel suknič, ki ga

je imel za pod glavo in vzel v roko daljnogled.

Nekako pol ure je gledal, ko je zapazil pri luknji jazbečevega gnezda neko gibanje. Kmalu je zagledal črni smrek ter zagrabil vrvice, pripravljen, da začne s filmanjem. Čakal je minuto, pet, deset, petnajst minut, a ni mogel opaziti ničesar, kar bi ga zanimalo in kar bi se izplačalo snemati. Ob čakanja in dolge poti ter vročine je bil Bennett zelo utrujen. Ulegel se je z namenom, da se malo odpočije. Toda utrujenost ga je prevzela in kmalu je sladko zaspal.

John Bennett je mirno spal in v snu se mu je prikazala vsa slava in ves uspeh, ki ga je želel doseči s filmanjem. Slišal je glasove in oster zvok, ki je bil podoben strelu. Toda vedel je, da to ne more biti strel. Poznal je ta zvok in v sanjah je krčevito mahal z rokama. Vrvice, ki je vodila k sprižlecu, je imel v roki.

Istega jutra ob devetih sta dospela dva šepajoča potepuha v Leverstock. Večji je obstal pri vratih »Rdečega leva«. Nezaupljivi krčmar je izza zavese opazoval nova gosta.

»Vstopi!« je zamrmral Lew Brady. Ray je bil vesel, da mu je smel slediti. Postaven krčmar jima je zapiral dohod v krčmo.

»Kaj želite?« ju je nagovoril.

»Rada bi nekaj pil!«

